

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Մ Ի Ա Ս Ն Ա Կ Ա Ն Ք Ն Ն ՈՒ Թ Յ Ա Ն

Ո Ւ Ղ Ե Ց ՈՒ Յ Ց

Տպագրվել է Գ-նահատման և թեստավորման կենտրոնում:
Տպաքանակը՝ 400 օրինակ, 28 էջ:
Գրքույկը վաճառքի ենթակա չէ:
Ք. Երևան, Այգեստան 9/4, հեռ. 57.63.37
www.atc.am

ԵՐԵՎԱՆ 2011

ՀՏԴ 373:93/99
ԳՄԴ 74.2+63.3
Ը 391

Կազմողներ՝

ԱՐՏԱՎԱԶԴ ԴԱՐԲԻՆՅԱՆ - պատմական գիտությունների թեկնածու,
դոցենտ, ԵՊՀ

ՍԵՎԱԿ ՄԵԼԻՔՅԱՆ - պատմական գիտությունների թեկնածու, Գնահատման
և թեստավորման կենտրոն

ԳԵՂԱՄ ԲԱԴԱԼՅԱՆ - ասիստենտ, ԵՊՀ

ԱՐԱՄ ՆԱԶԱՐՅԱՆ - պատմական գիտությունների թեկնածու, Կրթության
ազգային ինստիտուտ

ԳՈՐԱՐ ԶԱԶԱՐՅԱՆ - Երևանի թիվ 186 դպրոցի ուսուցչուհի

Խմբագիրներ՝

ԱՐՏԱՎԱԶԴ ԴԱՐԲԻՆՅԱՆ
ԱՐԱՄ ՆԱԶԱՐՅԱՆ
ԳԵՂԱՄ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Ը 391 Համաշխարհային պատմություն: Միասնական քննության
ուղեցույց,-Եր.: Գնահատման և թեստավորման կենտրոն, 2011. 28էջ:

ISBN 978-99941-881-1-6

ԳՄԴ 74.2+63.3

Գնահատման և թեստավորման կենտրոն, 2011թ.

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

1. Նախաբան.....	3
2. Թեստի կառուցվածքը.....	4
3. Թեստի բովանդակությունը.....	6
4. Բովանդակային դասիչ.....	7
5. Բացատրություններ առաջադրանքների կատարման վերաբերյալ.....	14
6. Թեստային առաջադրանքների նմուշներ	18
7. Պատասխանների ձևաթուղթ.....	23
8. Պատասխանների ձևաթղթի լրացման կարգը.....	24
9. Հանձնարարվող գրականություն.....	25

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

«Համաշխարհային պատմություն» առարկայի ուղեցույցում ներկայացված են քննական առարկայի թեմատիկ-բովանդակային դասիչը, թեստի կառուցվածքը, թեմատիկ-բովանդակային բաշխումն ըստ առաջադրանքների տիպերի, առաջադրանքների կատարման վերաբերյալ բացատրություններ, պատասխանների ձևաթղթի լրացման կարգը: Դրանք ուղեմիջ պիտի ծառայեն շրջանավարտների, դիմորդների, ինչպես նաև թեստեր կազմողների համար:

Սույն ուղեցույցը պարզաբանում է թեստերի բովանդակությունը, առաջադրանքների յուրահատկությունները, ինչպես նաև օգնում հաղթահարելու դրանց լուծման հնարավոր դժվարությունները:

ԹԵՍՏԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Քննական թեստը պարունակում է ընտրովի պատասխաններով 80 առաջադրանք: Այն կազմված է Ա և Բ մակարդակներից: Ա մակարդակը պարունակում է 50 առաջադրանք (1-50-րդ), իսկ Բ մակարդակը՝ 30 առաջադրանք (51-80-րդ):

Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ ընդունվելու համար քննություն հանձնողների պատրաստվածությունը ստուգվում է Ա և Բ մակարդակներն ընդգրկող միասնական թեստով:

Քննական թեստում առաջադրանքներն ըստ տիպերի դասակարգված են հետևյալ սկզբունքով.

Ա մակարդակում

- տարեթվերի իմացություն,
- փաստերի և երևույթների իմացություն,
- պատմական տերմինների և հասկացությունների իմացություն,
- պատմական իրադարձությունների և երևույթների պատճառների ու հետևանքների իմացություն,
- փաստերի հաջորդականության իմացություն,
- աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ,
- համապատասխանեցում:

Բ մակարդակում առաջադրանքների դասակարգումը կատարվել է գրեթե նույն սկզբունքով: Տարբերությունն այն է, որ Ա մակարդակի առաջին երկու տիպի առաջադրանքները փոխարինվել են պատմական փաստերի համադրման և խմբավորման առաջադրանքներով:

ՀԱՆՁՆԱՐԱՐՎՈՂ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Համաշխարհային պատմություն, 10-րդ դասարանի ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր, Ա. Քոսյան և ուրիշներ, Երևան, 2009:
2. Համաշխարհային պատմություն, 11-րդ դասարանի ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր, Ռ. Սաֆրաստյան և ուրիշներ, Երևան, 2010:
3. Համաշխարհային պատմություն, 12-րդ դասարանի ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր, Ա. Նազարյան և ուրիշներ, Երևան, 2011:

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ՁԵՎԱԹՂԹԻ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Պատասխանների ձևաթղթում յուրաքանչյուր առաջադրանքի համար տրված է չորս վանդակ: Առաջադրանքի ճիշտ պատասխանը ձևաթղթում անցկացնելու համար տվյալ համարի առաջադրանքին համապատասխան վանդակում անհրաժեշտ է դնել «X» նշանը: Օրինակ՝

9 Ինչպե՞ս էին անվանում Հին Հռոմում իրար դեմ կռվելու համար հատուկ վարժեցված ստրուկներիին.

- 1) նոբիլ
- 2) դիկտատոր
- 3) իմպերատոր

4) գլադիատոր

Ա մակարդակ	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
1	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
3	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
4	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Եթե դիմորդը ցանկանում է ուղղել իր սխալ նշումը, ապա պատասխանների ձևաթղթում **«Սխալ նշված պատասխանները փոխելու տեղը»** հատվածում պետք է գրանցի առաջադրանքի համարը և կատարի նոր նշում՝ հետևյալ ձևով.

սխալ նշում		ուղղված տարբերակ	
	8 9 10 11 12 13 14 15 16 17		
1	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐	15	☐
2	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐	1 X	☐
3	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	2	☐
4	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	3	☐
		4	☐

Առաջադրանքների տիպերը ներկայացված են հետևյալ համամասնությամբ.

Առաջադրանքների տիպերը	Ա մակարդակ	Բ մակարդակ
I. տարեթվերի իմացություն	12 (1-7, 21-25)	
II. փաստերի և երևույթների իմացություն	14 (8-14, 26-30, 39-40)	
III. պատմական տերմինների և հասկացությունների իմացություն	2 (15-16)	6 (54-56, 70-72)
IV. պատմական իրադարձությունների ու երևույթների պատճառների և հետևանքների իմացություն	4 (31-32, 41-42)	5(57-59, 73-74)
V. պատմական իրադարձությունների հաջորդակալության իմացություն	9 (17-20, 33-34, 43-45)	5 (60-62, 75-76)
VI. աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ	2 (35-36)	2 (63-64)
VII. համապատասխանեցում	7 (37-38, 46-50)	6 (65-66, 77-80)
VIII. պատմական փաստերի համադրում և խմբավորում		6 (51-53, 67-69)

ԹԵՍՏԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Թեստում ընդգրկված առաջադրանքները կազմվել են հանրակրթական ավագ դպրոցի 10-12-րդ դասարանների Համաշխարհային պատմություն առարկայի ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի ծրագրի (հաստատված 2008 թ. 33 ԿԳՆ կողմից) և դրան համապատասխան ստեղծված Համաշխարհային պատմություն (10-րդ դասարան, Երևան, 2009), Համաշխարհային պատմություն (11-րդ դասարան, Երևան, 2010), Համաշխարհային պատմություն (12-րդ դասարան, Երևան, 2011) ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի համար նախատեսված դասագրքերի ուսումնական նյութի հիման վրա:

Հաշվի առնելով նշված դասագրքերում ընդգրկված նյութի ընդհանուր ծավալը և ելնելով դիմորդների շահերից՝ որոշ թեմաներ չեն ընդգրկվել բովանդակային դասիչում: Փոխարենը թեստային առաջադրանքները կազմելիս օգտագործվել են 11-րդ և 12-րդ դասարանների համար նախատեսված դասագրքերի վերջում զետեղված «Հասկացությունների և եզրերի (տերմինների) բառարանները», նաև 12-րդ դասարանի դասագրքի «Հավելվածներ» բաժնի նյութը:

ՊԱՏԱՆԱԼՆԵՐԻ ՉԵՎԱԹՈՒՂԹ

2012 թ. Միանական ըննություն
Պատասխանների ձևաթուղթ
 Հանաշխարհային պատմություն

Ազգանուն _____
 Անձնական համար _____

Անուն _____ Հայրանուն _____

Կլբ. ք. ուշադիր

- Լրացրե՛ք միայն սև գեղային գրիչով:
- Չեղ ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դրե՛ք X նշանը (միևնույն պոլմակի մեկից ավելի վանդակներում զանազան նշում կհամարվի սխալ):
- Թվերը գոն ք հետևյալ տեսքով՝ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

1 3

Թեստ № _____

Ա մասը

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1																				1
2																				2
3																				3
4																				4

Պատասխանները

1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
1																					1
2																					2
3																					3
4																					4

Ն մասը

1	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
1										
2										
3										
4										

Ք մասը

1	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	
1																					1
2																					2
3																					3
4																					4

Ը մասը

1	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
1										
2										
3										
4										

Ամբողջ մատչելի է պատասխանների բաժանը

Մտադրե՛ք այս նախադասությունները կրկնելու համար:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դիմորդը կարող է թեստ-գրքույկի դատարկ մասերում սևագրություն կատարել: Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը, որի միշտ լրացումից է նաև կախված դիմորդի թնձական միավորը:

4	Սերբիայի, Խորվաթիայի, Բոսնիայի և Հերցեգովինայի առաջնորդների համդիպումը	4	Ռամբույե	4	2001 թ. սեպտեմբերի 11
---	--	---	----------	---	-----------------------

1. 2. 3. 4.

1	2	3
2	4	1
3	1	2
4	3	4

1	3	2
2	1	4
3	2	3
4	4	4

1	4	1
2	3	4
3	2	2
4	1	3

1	3	4
2	1	3
3	4	2
4	2	1

**8) Պատմական փաստերի համադրում և խմբավորում
Նշված անդումներից ո՞րն է սխալ:**

- 1) Պարսից Կյուրոս II (Կուռաշ) արքան զոհվել է միջինասիական քոչվոր մասսագետների դեմ մղված ճակատամարտում:
- 2) Աթենական պետության ժողովրդավարացման սկիզբը կապված է Կլիսթենեսի բարեփոխումների հետ:
- 3) Սպարտան ուներ երկու արքա, որոնք ներկայացնում էին սպարտական երկու հնագույն տոհմեր:
- 4) Մակեդոնական երկրորդ պատերազմի արդյունքում Մակեդոնիան վերածվեց Հռոմի ենթակա պետության:

Բերված փաստերից ընտրել 4-ը, որոնք վերաբերում են խաչակրաց առաջին և երկրորդ արշավանքներին:

- ա) խաչակրաց առաջին արշավանքը սկսվեց գյուղացիների զանգվածային երթով:
  - բ) Գերմանացի խաչակիրները թեև գրավեցին Իկոնիա քաղաքը, սակայն Պաղեստին չհասան, քանի որ Գերմանիայի կայսր Ֆրիդրիխ I Շիկամորուսը խեղդվեց Կիլիկիայի գետերից մեկում:
  - գ) Երկրորդ խաչակրաց արշավանքը գլխավորում էին Ֆրանսիայի թագավոր Լյուդովիկոս VII-ը և Գերմանիայի կայսր Կոնրադ III-ը:
  - դ) Երուսաղեմի առաջին թագավոր ընտրված Գողֆրիդ Բուլյոնցին ստացավ «Տիրոջ գերեզմանի պաշտպան» տիտղոսը:
  - ե) Անգլիայի արքա Ռիչարդ I Առյուծասիրտն Արևելքում ստեղծեց Կիպրոսի թագավորությունը:
  - զ) Առաջին խաչակրաց արշավանքի հետևանքով Արևելքում ստեղծվեցին Հիվանդախնամների, Տաճարականների և Տևտոնական հոգևոր-ասպետական միաբանությունները:
- 1) ա, բ, ե, գ
  - 2) բ, գ, դ, ե
  - 3) ա, գ, դ, գ
  - 4) բ, գ, դ, գ

ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՅԻՆ ԴԱՍԻՉ

Հին շրջան

Գլուխ Ա. ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Թեմա 1. Արևելքի առաջին պետությունները

Շումերի քաղաք-պետությունները: Պետության կազմավորումը Եգիպտոսում:

Թեմա 2. Համագիպտական պետությունը

Հին թագավորություն: Միջին թագավորություն: Ուշ թագավորություն: Նոր թագավորություն:

Թեմա 3. Խեթական պետությունը, Բաբելոնիան և Ասորեստանը ք. ա. II հազարամյակում

Խեթական պետությունը: Բաբելոնիան: Վաղ Ասորեստանը:

Թեմա 4. Նոր Ասորեստանյան և Նոր Բաբելոնյան տերությունները: Իրանական բարձրավանդակը

Նոր Ասորեստանյան տերությունը: Նոր Բաբելոնյան տերությունը: Աքեմենյան տերությունը:

Գլուխ Բ. ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Թեմա 5. Վաղ և դասական շրջանների հունական պոլիսը

Վաղ հունական պոլիսը: Աթենական պոլիսի ձևավորումը. Սոլոն: Կլիսթենեսի բարեփոխումները: Սպարտա:

Թեմա 6. Հունաստանը ք. ա. V դարում

Հույն-պարսկական պատերազմները: Աթենական պետության ոսկեդարը. Պերիկլես: Պելոպոնեսյան պատերազմները:

Թեմա 7. Հռոմը՝ Միջերկրական ծովի ավազանի գերիշխող

Հռոմը և Կարթագենը: Մակեդոնական երկրորդ պատերազմը: Պատերազմ Սելևկյան պետության դեմ: Մակեդոնիայի և Հունաստանի նվաճումը:

Թեմա 8. Հանրապետությունից կայսրություն

Հանրապետական կարգի ճգնաժամը Հռոմում: Առաջին եռապետությունը: Երկրորդ եռապետությունը:

Գլուխ Գ. ՀԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

Թեմա 9. Գիտությունը

Մաթեմատիկական և աստղագիտությունը: Փիլիսոփայությունը և պատմագիտությունը:

Թեմա 10. Կրոն

Արևելքի կրոնական համակարգերը: Հունահռոմեական աշխարհի կրոնական համակարգը:

Թեմա 11. Արվեստը

Արևելյան երկրներ: Արևմտյան երկրներ:

Գլուխ Դ. ՀԻՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՎԱՐՏԸ

Թեմա 12. Հելլենիստական աշխարհը

Հունաստանի նվաճումը Մակեդոնիայի կողմից: Աքեմենյան տերության նվաճումը: Հելլենիստական պետությունները: Հելլենիզմ:

Թեմա 13. Հռոմեական կայսրությունը I-V դարերում

Օգոստոսի պրինցիպատը: Վաղ կայսրությունը: Ուշ կայսրությունը: Արևմտյան կայսրության անկումը:

ՄԻՋԻՆ ԴԱՐԵՐ

Գլուխ Ա. ԱՆՑՈՒՄ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

Թեմա 14. Պետությունը վաղ միջնադարում

Թագավորական իշխանության կազմակերպումը: Ֆրանկական թագավորությունը: Սալիական դատաստանագիրքը: Կարլոս Մարտելի ռազմական բարեփոխումները:

Թեմա 15. Պայքար Արևմտահռոմեական կայսրության ժառանգության համար

Կարլոս Մեծի կայսրությունը: Վերդենի դաշնագիրքը: Սրբազան հռոմեական կայսրությունը:

Թեմա 16. Քրիստոնեական եկեղեցին վաղ միջնադարում

Քրիստոնեության տարածումը Արևմտյան Եվրոպայում: Պապականության առաջացումը: Հերետիկոսական շարժումները:

Թեմա 17. Վաղ միջնադարի եվրոպական մշակույթը

Կրթական համակարգը: Պատմագրությունը: Գրականությունը:

Թեմա 18. Բյուզանդիան V-VIII դարերում

Բյուզանդական քաղաքակրթության ձևավորումը: Կայսերական իշխանությունը: Քրիստոնեական եկեղեցու կազմակերպումը: Արաբա-բյուզանդական հակամարտությունը:

Գլուխ Բ. ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԵԼՔԸ ԵՎՐՈՊԱՅՈՒՄ

Թեմա 19. Խաչակրաց արշավանքները

Արշավանքների պատճառները: Առաջին և երկրորդ արշավանքները: Խաչակրաց երրորդ արշավանքը: Խաչակրաց հաջորդ արշավանքները: Խաչակրաց արշավանքների հետևանքները:

Թեմա 20. Սոցիալական միջավայրի վերակառուցումը դասական միջնադարում

Գյուղատնտեսությունը: Միջնադարյան քաղաքների առաջացումը: Արհեստը և առևտուրը:

Թեմա 21. Դասային միապետության առաջացումը

Ավատատիրական հասարակության դասերի ձևավորման ավարտը: Անգլիական խորհրդարանը: Գլխավոր շտատները Ֆրանսիայում: Ազգային պետությունների ձևավորումը:

Թեմա 22. Դասական միջնադարի մշակույթը: Վաղ Վերածնունդը Իտալիայում

- 1) Վուդրո Վիլսոնը
- 2) Ուիլսոնը Չերչիլը
- 3) Բորիս Ելցինը
- 4) Օտտո ֆոն Բիսմարկը

Բ մակարդակ

Ո՞ր փաստաթղթից է վերցված հետևյալ արտահայտությունը:

«ԽՍՀՄ-ը՝ որպես միջազգային իրավունքի սուբյեկտ և աշխարհաքաղաքական իրողություն, դադարեցնում է իր գոյությունը»:

- 1) Ինքնիշխան Պետությունների Միության ստեղծման վերաբերյալ պայմանագրի նախագծից
- 2) Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Բ. Ելցինի ելույթից
- 3) Անկախ Պետությունների Համագործակցության կազմավորման վերաբերյալ պայմանագրից
- 4) Միխայիլ Գորբաչովի 1991 թ. դեկտեմբերի 25-ին հրապարակած հրաժարականից

Համապատասխանեցում

Ա մակարդակ

Պատմական գործչին համապատասխանեցնել պաշտոնի հետ

1) Սուլլա	ա) Երկրորդ եռապետության անդամ
2) Պերիկլես	բ) Սպարտայի արքա
3) Լեպիդոս	գ) Աթենքի տիրան
4) Լեոնիդաս	դ) Հռոմի դիկտատոր
	ե) Առաջին ստրատեգոս

- 1) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-բ
- 2) 1-բ, 2-ա, 3-ե, 4-գ
- 3) 1-ա, 2-բ, 3-դ, 4-ե
- 4) 1-ե, 2-գ, 3-բ, 4-դ

Բ մակարդակ

Կատարել համապատասխանեցում:

N	Իրադարձությունը	N	Վայրը	N	Տարեթիվը
1	Ահաբեկչական հարձակումը Համաշխարհային առևտրի կենտրոնի վրա	1	Ալմա-Աթա	1	1995 թ. նոյեմբեր
2	ԱՊՀ-ի ձևավորումը	2	Դեյթոն	2	1999 թ. փետրվար-մարտ
3	Կոսովոյի հակամարտող կողմերի միջև բանակցությունները	3	Նյու-Յորք	3	1991 թ. դեկտեմբերի 21

- 3) բ, գ, դ, ե
- 4) բ, դ, ե, գ

5) Պատմական իրադարձությունների հաջորդականության իմացություն

Ա մակարդակ

Պատմական իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Անկարայի ճակատամարտը Լենկ Թեմուրի և թուրքերի զորքերի միջև
- բ) Մանազկերտի ճակատամարտը բյուզանդական և սելջուկյան բանակների միջև
- գ) քրիստոնեության ընդունումը Կիլիկյան Ռուսիայում
- դ) անգլիական խորհրդարանի հրավիրումը Սիմոն դը Մոնֆորի կողմից

- 1) գ, բ, դ, ա
- 2) բ, ա, դ, գ
- 3) գ, ա, դ, բ
- 4) ա, դ, բ, գ

Բ մակարդակ

Պատմական իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Լոզանի հաշտության պայմանագրի կնքումը
- բ) խորհրդա-գերմանական չհարձակման պայմանագրի կնքումը Մոսկվայում
- գ) Մեծ ճգնաժամի սկիզբը
- դ) Փարիզի խորհրդաժողովի բացումը
- ե) Ադուլֆ Հիտլերի նշանակվելը Գերմանիայի ռայխսկանցլերի պաշտոնում
- զ) ճապոնացիների հարձակումը ամերիկյան Պիրլ Յարբոր ռազմածովային հենակայանի վրա
- է) Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ավարտը

- 1) ա, դ, բ, ե, գ, է, զ
- 2) դ, ա, գ, ե, բ, զ, է
- 3) գ, դ, ա, բ, ե, զ, է
- 4) ա, գ, բ, ե, դ, է, զ

6) Աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ

Ա մակարդակ

Ո՞վ է հետևյալ արտահայտության հեղինակը. «Դիվանագետն այն անձն է, որ երկու անգամ կմտածի նախքան ոչինչ չասելը»:

Կրթական համակարգը: Աքոլաստիկա: Թովմա Աքվինացի: Վաղ Վերածնունդը Իտալիայում:

Թեմա 23. Բյուզանդիան IX-XV դարերում

Մակեդոնական (Յայկական) վերածնունդը: Չորրորդ խաչակրաց արշավանքը և Բյուզանդիան: Բյուզանդական կայսրության անկումը:

Թեմա 24. Միջնադարյան քաղաքակրթությունը Ռուսիայում

Սոցիալական միջավայրի կազմակերպումը: Ավատատիրական պետության առաջացումը: Ռուսական միասնական պետությունը:

Թեմա 25. Իսլամական քաղաքակրթությունը

Արաբական խալիֆայությունը: Իրանի իսլամացումը: Իսլամական մշակույթը:

Թեմա 26. Քոչվորական քաղաքակրթությունները

Թյուրք-սելջուկները: Մոնղոլական տերությունը: Օսմանյան կայսրությունը:

Գլուխ 9. ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ՇԵՄԻՆ

Թեմա 27. Նոր ժամանակի շեմին

Աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունները և դրանց հետևանքները: Բացարձակ միապետությունը:

Թեմա 28. Նոր Եվրոպայի ծնունդը

Ռեֆորմացիան: Նիդերլանդական հեղափոխությունը: Երեսնամյա պատերազմը:

Թեմա 29. Արևմտյան Եվրոպայի մշակույթը XVI-XVII առաջին կեսին

Գրականությունը: Արվեստը: Առաջին գիտական հեղափոխությունը:

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ

Գլուխ Ա. ԱՐԳՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄՆ ՈՒ ՋԱՐԳԱՅՈՒՄԸ ԵՎՐՈՊԱՅՈՒՄ ԵՎ ԱՄԵՐԻԿԱՅՈՒՄ (XVII դար – XX դարի ՍԿԻՋԲ)

Թեմա 30. Ժողովրդավարության ձևավորման գործընթացը նոր ժամանակներում

Արդյունաբերական հասարակության ընհանուր բնութագիրը: Լուսավորական շարժումը՝ հասարակության արդիականացման գաղափարախոսություն: Սահմանադրական կարգի հաստատման միտումները և գլխավոր արդյունքները:

Թեմա 31. Հասարակական-քաղաքական ուսմունքները և շարժումները

Ազատականությունը՝ լուսավորական շարժման շարունակություն: Պահպանողականության առաջացումը և հասարակական նշանակությունը: Ազգայնականությունը՝ ազգերի ազատագրման գաղափարախոսություն: Աղքատության վերացման ուսմունքները և հասարակական շարժումները:

Թեմա 32. Սահմանադրական կարգերի հաստատման Անգլիայի ուղին

Խորհրդարանական միապետության ստեղծումը XVII-XVIII դարերում: Մեծ Բրիտանիայի հասարակական-քաղաքական կյանքը: Սահմանադրական կարգի ամրապնդումը:

Թեմա 33. Սահմանադրական կարգերի հաստատման Ֆրանսիայի ուղին

Սահմանադրական կարգերի հաստատման սկիզբը: Երկրորդ հանրապետությունը: Երկրորդ կայսրության անկումը և երրորդ հանրապետության առաջացումը: Երրորդ հանրապետության ժողովրդավարացման գործընթացը:

Թեմա 34. Գերմանիայի և Իտալիայի հասարակական-քաղաքական զարգացման առանձնահատկությունները:

Գերմանիայի և Իտալիայի քաղաքական մասնատվածության հաղթահարումը: Գերմանական կայսրությունը՝ սահմանադրական միապետություն: Իտալական պետության և հասարակության արդիականացումը:

Թեմա 35. Ավստրո-Յունգարիան՝ առանձնահատուկ սահմանադրական կայսրություն

Բազմազգ տերության պատմական ուղին: Ավստրո-Յունգարիայի առաջացումը: Քաղաքական կյանքը:

Թեմա 36. Ռուսական քաղաքակրթության զարգացման ուղին

Ռուսաստանի արդիականացման սկիզբը: Ռուսական քաղաքակրթությունը XIX դարում: Քաղաքակրթական ճգնաժամը:

Թեմա 37. Արդյունաբերական հասարակության ձևավորման ամերիկյան ուղին

Արդյունաբերական քաղաքակրթության ձևավորումը ԱՄՆ-ում: ԱՄՆ-ի հասարակական-քաղաքական կարգերի ժողովրդավարացումը:

Գլուխ Բ. ԱՐԵՎԵԼԵԻ ԱՎԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
Թեմա 38. Օսմանյան կայսրությունը նոր ժամանակներում

Կայսրության դրությունը: Օսմանյան կայսրությունը բարենորոգումների շրջանում: Օսմանյան կայսրությունը սուլթան Աբդուլ Համիդ II-ի օրոք: Օսմանյան կայսրությունը երիտթուրքերի իշխանության շրջանում:

Թեմա 39. Իրանը նոր ժամանակներում

Իրանը XVIII դարի վերջին և XIX դարի առաջին կեսին: Բաքիների շարժումը: Անգլո-ռուսական մրցակցությունն Իրանում: 1905-1911թթ. սահմանադրական շարժումը:

Գլուխ Գ. ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ: ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՍԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

- 1) 1-բ, 2-դ, 3-գ, 4-ե
- 2) 1-ե, 2-բ, 3-դ, 4-ա
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-բ, 4-դ
- 4) 1-դ, 2-ա, 3-ե, 4-գ

4) Պատմական իրադարձությունների և երևույթների պատճառների ու հետևանքների իմացություն

Ա մակարդակ
Ի՞նչ հետևանք ունեցավ 732 թ. Պուատիեի ճակատամարտը:

- 1) Արաբները նվաճեցին Գալլիան և իսլամը տարածեցին Արևմտյան Եվրոպայում:
- 2) Մայրոդոմ Կարլոս Մարտելն ազատագրեց Իսպանիան՝ այն միացնելով Ֆրանկական թագավորությանը:
- 3) Կանգնեցվեցին արաբների արշավանքները Արևմտյան Եվրոպա:
- 4) Արաբներին հաջողվեց ամրապնդվել Հարավային Գալլիայում:

Բ մակարդակ
Բերված փաստարկներից ընտրել 4-ը, որոնք հանդիսանում են Առաջին աշխարհամարտի պատճառ:

- ա) Համաշխարհային տնտեսության առաջացմանը զուգահեռ խիստ սրվեց տարբեր երկրների միջև մրցակցությունը սպառման շուկաների համար:
- բ) Խոշոր տերությունները փորձում էին ստեղծել համաշխարհային կառավարություն՝ միավորելով աշխարհի տարբեր երկրներ ու ժողովուրդներին:
- գ) XX դարի սկզբին բաժանված աշխարհը վերաբաժանելու համար խոշոր տերությունների միջև պայքարը սպառնալի չափեր էր ընդունել՝ արդյունաբերական քաղաքակրթության ճգնաժամին հաղորդելով համաշխարհային բնույթ:
- դ) Մեքենայացված արտադրության կոլեկտիվ բնույթը և մարդու անհատականություն լինելու գաղափարի դուրս մղումը հասարակական գիտակցությունից հարցականի տակ դրեց արդյունաբերական քաղաքակրթության զլխավոր արժեքները՝ ժողովրդավարությունը, ազատությունը, քաղաքացիական հասարակության գոյությունը:
- ե) Լայնորեն տարածվեցին ապագային գաղափարները, որոնք հանգեցրին արևմտյան քաղաքակրթության հիմնական նվաճումների ժխտմանը:
- զ) XIX դ. վերջին-XX դ. սկզբին ազգայնականությունը վերաճեց ազգայնամոլության, ինչն արդարացնում էր հպատակ ժողովուրդների բռնաճնշումները, տարբեր երկրների գաղութային նվաճումները:

- 1) ա, բ, ե, գ
- 2) ա, գ, դ, զ

ԹԵՍԱՍՅՒՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ՆՍՈՒՇՆԵՐ

1) Տարեթվերի իմացություն

Ե՞րբ է կնքվել հաշտության պայմանագիր պարսից արքայի և Աթենքի դեսպան Կալիասի միջև:

- 1) ք. ա. 479 թ.
- 2) ք. ա. 449 թ.
- 3) ք. ա. 459 թ.
- 4) ք. ա. 469 թ.

2) Փաստերի և երևույթների իմացություն

Ո՞ր փարավոնն է հիմնադրել Եգիպտոսի Նոր թագավորությունը:

- 1) Թուֆմոս I-ը
- 2) Ռամզես II-ը
- 3) Յահմոս I-ը
- 4) Էխնաթոնը

3) Պատմական տերմինների և հասկացությունների իմացություն

Ա մակարդակ

Ո՞րն է «աքվեդուկ» բառի հայերեն համարժեքը:

- 1) ջրանցույց
- 2) հաղթակոթող
- 3) ջրանցք
- 4) հաղթականար

Բ մակարդակ

Տերմինները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

- 1) ապարտեիդ
- 2) ցեղասպանություն
- 3) վերակառուցում
- 4) համաշխարհայնացում

- ա) պետականորեն կազմակերպված ազգի, ընկերային կամ կրոնական խմբի լրիվ կամ մասնակի ոչնչացում
- բ) հասարակական կյանքի փոփոխություն, վերադասավորություն
- գ) արդի աշխարհի ամբողջական, համակարգված միասնականացման գործընթացը
- դ) ռասսայական խտրականության ծայրահեղ դրսևորումներ ունեցող վարչակարգ Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում 1948-1990 թթ.
- ե) 1985-1991թթ. ԽՍՀՄ-ում իրականացված վերափոխումների ընդհանրացված անվանումը

Թեմա 40. Նվաճողական պատերազմները XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին

Նոր դարերի պատերազմների բնույթը: Աշխարհի տարածքային բաժանման համար պատերազմները: Բալկանյան ժողովուրդների ազատագրական պատերազմները և Եվրոպան:

Թեմա 41. Առաջին աշխարհամարտի պատճառները և սկիզբը

Արդյունաբերական քաղաքակրթության ճգնաժամը: Առաջին աշխարհամարտի մասնակիցների նպատակները: Պատերազմի սկիզբը և ռազմական գործողությունները 1914-1916 թթ.:

Թեմա 42. Ռուսաստանը և քաղաքակրթական պառակտումը 1917 թվականին

Տնտեսական և ռազմաքաղաքական ճգնաժամի խորացումը: Հեղափոխական մեծ ճգնաժամը Ռուսաստանում:

Թեմա 43. Առաջին աշխարհամարտի ավարտը և հանրագումարները

Խորհրդային Ռուսաստանը և Առաջին աշխարհամարտը: Քառյակ միության պարտությունը: Առաջին աշխարհամարտի հետևանքները:

Թեմա 44. Գեղարվեստական մշակույթը

XVII-XVIII դարերի գեղարվեստական մշակույթը: XIX դարի գեղարվեստական մշակույթի գլխավոր ուղղությունները: Գեղարվեստական մշակույթի ճգնաժամը:

ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՇՐՋԱՆ

Գլուխ Ա. ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ՃԳՆԱԺԱՄԸ: ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Թեմա 45. Առաջին աշխարհամարտի արդյունքների ամփոփումը

Փարիզի խորհրդաժողովը: Վերսալ-վաշինգտոնյան համակարգը:

Թեմա 46. Ամբողջատիրական վարչակարգերը

Ամբողջատիրության ելությունը: Ֆաշիստական վարչակարգը Իտալիայում: Նացիոնալ-սոցիալիզմը Գերմանիայում:

Թեմա 47. Արևմտյան ժողովրդավարության երկրները

Ազատականություն: Մեծ Բրիտանիա: Ֆրանսիա: ԱՄՆ:

Թեմա 48. Զարգացած երկրների տնտեսությունը միջպատերազմյան շրջանում

Բարգավաճման ժամանակաշրջանը: Մեծ ճգնաժամը (1929-1933 թթ.): ճգնաժամից դուրս գալու ուղիները, «Նոր կուրսը»:

Թեմա 49. Սոցիալիզմի խորհրդային տնտեսական մոդելը

Նոր տնտեսական քաղաքականությունը: Պլանային տնտեսությունը: Սոցիալիզմի կառուցման խորհրդային մոդելը:

Թեմա 50. Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրները XX դարի առաջին կեսին

Թուրքիա: Իրան

Թեմա 51. Միջազգային հարաբերությունները Երկրորդ աշխարհամարտի նախօրյակին

Միջազգային հարաբերությունների ընդհանուր միտումները: Խաղաղասիրական ձեռնարկումների ծախողումը: Վերսալ-վաշինգտոնյան համապարզի փլուզումը: Ազգերի լիգայի ծախողումը, ռազմատենչ խմբավորման ձևավորումը:

Թեմա 52. Երկրորդ համաշխարհային պատերազմը

Պատերազմի պատճառները: Աշխարհամարտի սկիզբը, փուլերը: Խորհրդային Միության Հայրենական մեծ պատերազմը: Հակահիտլերյան խմբավորման ստեղծումը: Արմատական բեկումը պատերազմում: Ազատագրում գերմանական ֆաշիզմից: Աշխարհամարտի ավարտը: Պատերազմի հետևանքները և արդյունքները:

Գլուխ Բ. ԱՇԽԱՐՀԸ ՍԱՌԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԴՊՆՈՒՄՆԵՐ

Թեմա 53. Սառը պատերազմը

Ուժերի նոր դասավորությունը: Սառը պատերազմի սկիզբը: Արևմտյան և Արևելյան խմբավորումների ձևավորումը

Թեմա 54. Արևմտյան աշխարհի երկրները. ԱՄՆ և Մեծ Բրիտանիա

ԱՄՆ: Մեծ Բրիտանիա:

Թեմա 55. Արևմտյան աշխարհի երկրները. Ֆրանսիա, Գերմանիա, Իտալիա

Ֆրանսիա: Գերմանիա: Իտալիա:

Թեմա 56. Միավորված ազգերի կազմակերպությունը՝ ՄԱԿ: Եվրոպայի միասնացման գործընթացը

ՄԱԿ-ի ստեղծումը: ՄԱԿ-ի կառույցը: Եվրոպայի միասնացումը:

Գլուխ Գ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆՈՐ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Թեմա 57. Նոր աշխարհակարգը

Հետսառըպատերազմյան նոր աշխարհակարգը: Արմատական փոփոխություններ միջազգային հարաբերություններում: Սառը պատերազմի ավարտը և նոր ընկալումները:

Թեմա 58. ԽՍՀՄ-ի փլուզումն ու նորանկախ պետությունների առաջացումը

Վերակառուցման գործընթացը: ԽՍՀՄ-ի փլուզման գործընթացը: ԽՍՀՄ փլուզման հետևանքները: Համագործակցությունը հետխորհրդային տարածքում:

Թեմա 59. Ազգերի ինքնորոշման հիմնախնդիրն ու չճանաչված պետությունները

Ազգերի ինքնորոշման գաղափարի ծագումն ու զարգացումը: Ազգերի ինքնորոշման գաղափարը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո: Չճանաչված կամ ինքնահռչակ պետություններ:

տարբերակ: Իր ստացած պատասխանը համեմատելով դրանց հետ՝ դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը: Ինչ վերաբերում է աղյուսակի տեսքով տրված համապատասխանեցման առաջադրանքներին, ապա հանձնարարությունները կարող են լինել 3 կամ ավելի: Դրանք կարող են լինել իրադարձությունների, տարեթվերի, պատմական գործիչների կամ տեղանունների շարքեր: Առաջադրանքը լուծելու համար դիմորդը, ըստ առաջին շարքի հերթականության կատարում է համապատասխանեցում: Այնուհետև իր ստացած պատասխանները համեմատում է պատասխանի 4 տարբերակների հետ և ընտրում ճիշտ տարբերակը:

• Պատմական փաստերի համադրում և խմբավորում

Տրված 6 առաջադրանքները ներկայացված են հարցերի կամ հանձնարարությունների ձևով: Օրինակ՝ ա) «Տրված պնդումներից որն է սխալ (կամ որն է ճիշտ)», բ) «Բերված փաստերից ընտրել ճիշտ պատասխանները, որոնք վերաբերում են որոշակի պատմական իրադարձությունների»: Առաջին դեպքում բերված են մի քանի պնդումներ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը: Երկրորդ դեպքում առաջադրանքն ավելի բարդ է և պահանջում է դիմորդից գիտելիքները համադրելու կարողություն: Առաջադրանքում բերված փաստարկներից դիմորդը պետք է ընտրի ճիշտ պատասխանները: Այնուհետև, դրանք համեմատելով առաջադրանքի վերջում տրված պատասխանի 4 հնարավոր տարբերակի հետ, դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

Տրված 6 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հանձնարարության ձևով: Օրինակ՝ տերմինները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը: Ենթադրենք բերված է 4 (կամ ավելի) տերմին ու հասկացություն, և տրված է դրանց բովանդակության 5 (կամ ավելի) տարբերակ: Դիմորդը նախ որոշում է 4 ճիշտ գույգերը՝ բացառելով բացատրության ավելորդ տարբերակը: Դրանից հետո նա իր պատասխանը համեմատում է առաջադրանքում առաջադրված պատասխանի 4 (կամ ավելի) հնարավոր տարբերակների հետ՝ ընտրելով միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Պատմական իրադարձությունների և երևույթների պատճառների ու հետևանքների իմացություն**

Տրված 5 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հանձնարարության ձևով: Օրինակ բերված փաստարկներից ընտրել 4-ը, որոնք հանդիսանում են Առաջին աշխարհամարտի պատճառ: Դիմորդն առաջադրանքում տրված 6 փաստարկներից ընտրում է հնարավոր 4 ճիշտ պատասխանները: Այնուհետև, դրանք համեմատելով առաջադրանքում առաջարկված պատասխանի 4 տարբերակների հետ, ընտրում է ճիշտ պատասխանը:

• **Պատմական տերմինների և հասկացությունների իմացություն**

Տրված 5 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հանձնարարության ձևով: Օրինակ՝ պատմական իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ: Դիմորդից պահանջվում է գտնել պատմական իրադարձությունների ժամանակագրական ճիշտ հաջորդականությունը: Օգտագործելով տարբեր թեմաներից ունեցած իր գիտելիքները՝ դիմորդը, նախ՝ կազմում է շարքի իր տարբերակը: Դրանից հետո, այն համեմատելով առաջադրանքում տրված պատասխանի հնարավոր 4 տարբերակների հետ, ընտրում է միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ**

Տրված 2 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հարցի ձևով: Օրինակ՝ ո՞ր փաստաթղթից է վերցված նշված արտահայտությունը: Դիմորդը ծանոթանում է սկզբնաղբյուրից բերված հատվածին, ընտրում պատասխանը, այն համեմատում առաջադրանքում տրված պատասխանի հնարավոր տարբերակների հետ և ընտրում միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Յանապատասխանեցում**

Տրված 6 առաջադրանքները ներկայացված են հանձնարարության ձևով: Առաջադրանքները կարող են լինել սյունակների (կամ աղյուսակների) տեսքով: Օրինակ՝ կատարել համապատասխանեցում: Տրված է պատմական 4 (կամ ավելի) անձի անուն (կամ՝ իրադարձություն): Զուգահեռ տրված է հնարավոր պատասխանների սյունակը: Դիմորդը կարող է, օրինակ, սկզբում գտնել երկրորդ սյունակում տրված ավելորդ պատասխանը և, այն բացառելով, կազմել 4 ճիշտ գույգեր պարունակող շարք: Առաջադրանքի վերջում տրված է հնարավոր պատասխանի 4

Գլուխ Դ. ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐՆ ՈՒ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

Թեմա 60. Մշակույթի զարգացման փուլերն ու միտումները

Մշակույթի զարգացման փուլերը: Հիմնական ուղղությունները: Զանգվածային մշակույթը: Մշակույթի զարգացման միտումները XXI դարի սկզբին:

Թեմա 61. Գեղարվեստական մշակույթը

Գրականությունը: Արվեստը:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐՎՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Միասնական քննության թեստի բոլոր 80 առաջադրանքները կազմված են ճիշտ պատասխանն ընտրելու սկզբունքով, այսինքն՝ տրված չորս պատասխաններից միայն մեկն է ճիշտ: Յուրաքանչյուր առաջադրանքի ճիշտ պատասխանը գնահատվում է 0,25 միավոր, սխալ պատասխանը կամ պատասխանի բացակայությունը՝ 0: Բոլոր առաջադրանքներին տրվող միավորների ընդհանուր գումարը կազմում է 20:

Առաջադրանքների պահանջները հիմնականում ձևակերպվում են հարցերի (ա) կամ հանձնարարությունների (բ) ձևով: Օրինակ՝
ա) Ո՞ր փարավոնն է հիմնադրել Եգիպտոսի Նոր թագավորությունը:
բ) Պատմական իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

Ուղեցույցում ներկայացված են թեստային առաջադրանքների նմուշներ, որոնց կատարման վեարաբերյալ հարկ ենք համարում տալ որոշակի բացատրություններ:

Ա մակարդակ (50 առաջադրանք)

• **Տարեթվերի իմացություն**

Բոլոր 12 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հարցի ձևով: Օրինակ՝ «Ե՞րբ է կնքվել հաշտության պայմանագիր պարսից արքայի և Աթենքի դեսպան Կալիասի միջև»:
Տրված է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Փաստերի և երևույթների իմացություն**

Բոլոր 14 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հարցի ձևով: Օրինակ՝ «Ո՞ր փարավոնն է հիմնադրել Եգիպտոսի Նոր թագավորությունը»:
Տրված է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Պատմական տերմինների և հասկացությունների իմացություն**

Տրված 2 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հարցադրման կամ հանձնարարության ձևով: Օրինակ՝ «Ո՞րն է «աքվեդուկ» բառի հայերեն համարժեքը»:
Տրված է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Պատմական իրադարձությունների և երևույթների պատճառների ու հետևանքների իմացություն**

Տրված 4 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հարցի ձևով: Օրինակ՝ «Ի՞նչ հետևանք ունեցավ 732 թ. Պուլատիեի ճակատամարտը»:
Տրված է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Պատմական իրադարձությունների հաջորդականության իմացություն**

Տրված 9 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հանձնարարությունների ձևով: Օրինակ՝ «Պատմական իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ»:
Տրված է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Աշխատանք սկզբնադրյունների հետ**

Տրված 2 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հարցի ձևով: Օրինակ՝ «Ո՞վ է հետևյալ արտահայտության հեղինակը»:
Տրված է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

• **Համապատասխանեցում**

Տրված 7 առաջադրանքների պահանջները ներկայացված են հանձնարարությունների ձևով: Օրինակ՝ «Համապատասխանեցնել պատմական գործչի անունը և պաշտոնը»:
Տրված են չորս պատմական անձի անուն և հնարավոր հինգ տարբերակից կազմված սյունակներ: Դիմորդը կարող է, օրինակ, սկզբում գտնել երկրորդ սյունակում եղած ավելորդ պատասխանը և, այն բացառելով, կազմել չորս ճիշտ զույգերից կազմված շարք: Առաջադրանքի վերջում տրված է հնարավոր պատասխանի չորս տարբերակ: Իր ստացած պատասխանը համեմատելով դրանց հետ՝ դիմորդը պետք է ընտրի միակ ճիշտ պատասխանը:

Բ մակարդակ (30 առաջադրանք)

Ի տարբերություն Ա մակարդակի, որտեղ առաջադրանքները պարզ հարցադրումներից ու պահանջներից աստիճանաբար բարդանում են և գերազանցապես պարզ և միջին բարդության հարցեր են, Բ մակարդակի առաջադրանքներն ավելի բարդ են և շրջանավարտից պահանջում են «Համաշխարհային պատմություն» առարկայի խոր իմացություն: Գիշտ է, Բ մակարդակի առաջադրանքների մեծ մասը կազմված են նույն սկզբունքներով, որոնք կիրառվում են Ա մակարդակում, բայց դրանց պատասխանելու համար պահանջվում են ինչպես ավելի մեծ ծավալի գիտելիքներ, այնպես էլ դրանք համադրելու և տրամաբանելու կարողություն: Ընդ որում, որոշ տիպի առաջադրանքներ աստիճանաբար բարդանում են:

• **Պատմական տերմինների և հասկացությունների իմացություն**